

[Klim Behnke]

man jo åbenbart sine holdninger alt efter, hvad der nu passer ind i lommeideologien og lommereligionen.

Vi er derfor tilhængere af de to punkter i SF's forslag, men vi synes ikke, SF har haft så heldig en hånd med resten af forslaget, og det gør, at vi indstiller forslaget til forkastelse. Men de positive bemærkninger til SF skal selvfølgelig også være sagt i denne anledning.

Energiministeren (Jann Sjursen):

SF's hr. Riishøj stillede for et øjeblik siden et par spørgsmål til mig, som jeg allerede nu vil give en kommentar med på vejen. For det første hvilken planlægningsindsats regeringen har tænkt sig i forhold til det, der hidtil har været praksis. Dertil vil jeg gerne sige, at den henstilling, som miljøministeren i den tidligere regering kom med om, at kommunerne skulle gennemføre en planlægning, ikke har vist sig at føre til ret meget, og derfor har vi i øjeblikket overvejelser i gang med hensyn til, hvordan denne planlægningsindsats kan forstærkes, så kommunerne rent faktisk gennemfører en planlægning.

Når hr. Riishøj endvidere siger, at der ikke er sket så meget, synes jeg i hvert fald, det er værd at nævne i det mindste, at regeringen, eller jeg, har nedsat et udvalgsarbejde vedrørende udskiftning af gamle, måske ofte mere støjende vindmøller med lavere effekt. Formålet er at finde frem til, hvordan man kan udskifte dem med nye og dermed forøge effekten og måske også komme nogle af de støjgener til livs, som der trods alt er.

Endelig synes jeg, det er vigtigt at understrege – selv om hr. Riishøj tilsyneladende ikke vurderer, at afgørelser på nogle af klagesagerne om nettilslutningen har den store betydning – at de tre klagesager, der er afgjort af Energi styrelsen, har betydet, at to ansøgere om tilslutning til nettet har fået medhold. Én ansøger har så ikke fået medhold; dér fik elforsyningsselskabet medhold.

Når jeg tror, afgørelsen af disse klagesager er vigtig, er det, fordi de jo netop viser, at elforsyningsselskaberne altså ikke har hals- og håndsret på dette område. Der bliver faktisk i de konkrete afgørelser fra Energistyrelsens side foretaget en afvejning af hensynene, som også falder ud til fordel for dem, som ansøger om tilslutning for deres vindmøller.

Riishøj (SF):

Jeg anerkender da, at der er nogle overvejelser i gang vedrørende kommunerne, og at der er noget udvalgsarbejde i gang, men der er ikke truffet nogen egentlige afgørelser ud over de afgørelser, der er sket ved klagenævnene.

Vindmølleudbygningen er gået i stå, så hele miseren er jo faktisk, at der ikke er gjort mere. Det er uforståeligt, at man ikke har kunnet gå med til det, der er det store problem i forbindelse med 10 kV-nettet, nemlig at få den modsatte bevisførelse. Der har været overvejelser om det, og det står jo i regeringspartiernes betækningsbidrag, at man kan overveje det senere, hvis det her ikke viser sig at hjælpe.

I et år har det nu vist sig ikke at hjælpe, og derfor står det for mig som uforståeligt, hvis man sætter vindmølleudbygningen højt, at man ikke har gennemført den justering af bekendtgørelsen, som alle har ønsket – bortset fra elværkssiden, som i en række tilfælde har brugt den til at forhale sagerne og prøve at undgå opstillinger og gøre det svært for private vindmøllelav.

Jeg anerkender da, at der har været nogle afgørelser, der er fornuftige, men det ville være noget mere fremmende for sagen, hvis der var den omvendte bevisførelse. Så stod vi væsentlig længere fremme i dag.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslaget til folketingsbeslutning forkastedes, idet 7 (SF) stemte for, 101 (S, KF, V, FP, CD, RV og KRF) imod.

Den næste sag på dagsordenen var:

8) Anden behandling af lovforslag nr. L 238:

Forslag til lov om ændring af lov om elforsyning. (Elselskabers udvidede aktiviteter).

Af energiministeren (Jann Sjursen).

(Fremsat 17/3 93. Første behandling 25/3 93. Betænkning 2/6 93).

Der var stillet 7 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Forhandling

Henning Gjellerod (S):

Da mit partis ordfører, hr. Poul Nielson, ikke kan være til stede i dag, skal jeg på hans vegne fremkomme med følgende bemærkning til de stillede ændringsforslag:

Til nr. 1. Konsekvensen af ændringsforslaget vil være en reel afvikling over tid af elselskabernes direkte engagement i udlandsaktiviteterne. Hele den kobling mellem ekspertmiljøet i de danske elselskaber og den eksportrettede indsats i udlandet, der er hovedideen i L 238, vil dermed være udvandet fra starten af. Der er allerede formuleret tilstrækkelig klare kontrolregler.

Til nr. 2. Energiministeriet er allerede på mange måder aktivt inddraget som partner i eksporten af dansk udstyr og knowhow i energisektoren. Derfor er der ikke brug for nogen yderligere binding med hensyn til, hvordan ministeren skal forholde sig ved fastsættelsen af nærmere regler for elselskabernes virksomhed i udlandet.

Det vil også kunne skabe uklarhed, dersom Samarbejdskomiteen vedrørende systemeksport i denne sammenhæng skal ind som et supplerende myndighedsorgan ud over Elprisudvalget.

Til nr. 3. Vi mener for det første, at det er rimeligt at stille et ubetinget krav om særlig regnskabsaflæggelse for elselskabernes medvirken til finansiering af elbesparende foranstaltninger, hvorimod dette ikke ubetinget bør kræves i forbindelse med energirådgivning. Her kan Elprisudvalget imidlertid stille krav herom.

Kravet om inddragelse af såkaldt anerkendte finansieringsinstitutter i forbindelse med tilbud om finansiering af og rådgivning om elbesparende foranstaltninger finder vi ikke nødvendigt, og det virker helt ubegrundet, at dette ville føre til større gennemsigthed og engagement i lokalsamfundet. Det skal i hele denne diskussion om energirådgivning og tredje partsfinansiering af elbesparelser holdes klart, at det økonomiske referenceregnestykke for el-

værkerne ikke er identisk med en normal bankmæssig finansiering, men drejer sig om de omkostninger, elværket sparer ved at kunne undgå investering i en udbygning af produktionskapaciteten.

Endelig ville det efter vores opfattelse være parlamentarisk forkert at lade kompetencen til at fastsætte de nærmere regler på dette område overgå til Elprisudvalget. Alle dette udvalgs fortræffeligheder i øvrigt uførtalt må det nødvendigvis være ministeren, der har denne kompetence. Sådan var det naturligvis også i det lovforslag, KV-regeringen havde udarbejdet.

Til nr. 4. De eksisterende formuleringer i L 238 er efter vores opfattelse balanceret i henseende til afgrænsning af de mulige sideordnede aktiviteter og til de kontrolforanstaltninger, der er lagt ind. Det afgørende er, at der under alle forhold er tale om forudgående godkendelse i Elprisudvalget.

Til nr. 5. Et firkantet krav om udskillelse i særlige selskaber eller særlig regnskabsføring er ganske enkelt ikke hensigtsmæssigt på baggrund af, at der i virkelighedens verden er tale om en glidende overgang mellem elselskabernes kerneaktivitet og det, der kan kaldes sideordnede aktiviteter. Temmelig meget af det, der allerede gennem mange år har været praktiseret uden at give anledning til nogen form for diskussion, kunne gå hen og blive gjort til problemer, dersom man fulgte SF's opfattelse med dette ændringsforslag. Ved at lade det være op til Elprisudvalget, om der skal ske en udskillelse eller ej, opretholder man samme mulighed for at klargøre økonomien i forbindelse med særlige aktiviteter, men med en mindre bureaukratisk løsning.

Til nr. 6. At elbesparelser, energirådgivning m.v. vil være til gavn for miljøet, er i den grad selvindlysende, at det ikke behøver at blive præciseret i en lovparagraf.

Som det fremgår af disse bemærkninger, vil Socialdemokratiet stemme imod samtlige stillede ændringsforslag. Det skal i den forbindelse erindres, at udarbejdelsen af L 238 jo er noget, der er sket på baggrund af en grundig og ganske langvarig politisk debat både i og uden for Folketinget.

Om lovforslaget som helhed: Vi ser med tilfredshed, at vi efter mere end 1 års bestræbelser endelig er fremme ved vedtagelsen af de ændringer i elforsyningsloven, der åbner for

[Henning Gjellerød]

deltagelse i aktiviteter i udlandet og giver elværkerne de redskaber i hænde, der skal til, for at de effektivt kan løse opgaven med at gennemføre elbesparelser her i landet.

Per Tærshøl (KF):

Det Konservative Folkeparti er knap så glad for det lovforslag, vi skal diskutere nu. Vi har stillet fem ændringsforslag, og jeg kan da kort sige, at hvis bare vi får de fem ændringsforslag igennem, skal vi selvfølgelig nok stemme for lovforslaget. Det forventer jeg ikke vil ske, kan jeg se på energiministeren og andre, og derfor må jeg nok hellere kommentere nogle af de ændringsforslag, vi har stillet.

For det første var der lidt forkert i det, som hr. Henning Gjellerød sagde med hensyn til, hvad den tidligere regering havde gjort i forbindelse med lovforslag nr. L 238, som dengang hed L 64. Jeg tror nok, at oppositionen, et flertal af Folketingets medlemmer, vred armen om på den daværende KV-regering og bad den om at fremsætte det forslag, som vi ser i dag, med visse tilføjelser. Især efter at Socialdemokratiet har fået lagt sin klamme hånd på det, der står i forslaget, må jeg sige, at det ikke er noget, vi kan gå ind for.

Vi mener, at der med det forslag, der nu foreligger, er åbnet en ladeport så stor, som jeg ikke tror nogen bondemand her i salen har derhjemme, for at udfolde stort set den aktivitet, man overhovedet vil, inden for elselskaberne. Vi mener, at elselskaberne er dygtige til at lave el og beslægtede aktiviteter, men med det forslag, der ligger her, giver man dem lov til at gå ind i andre brancher, og det vil være fuldstændig forkert set med Det Konservative Folkepartis liberale øjne.

Vi mener især, det vil komme til at gå ud over elinstallatørerne, at vi får denne lov. Der er ingen tvivl om, at elselskaberne stille og roligt på et eller andet tidspunkt – ikke for øjeblikket, men det kommer – vil lave deres egne elvirksomheder og dermed udkonkurrere den lille elinstallatør, som vi alle sammen kender.

Der er én ting, som vi egentlig synes er meget godt – det gjorde vi vist ikke i starten, da vi diskuterede lovforslaget sidste gang – og det er, at elselskaberne kan få lov at eksportere. Det er en god ting, at man kan få lov at eksportere og aktivere sig i udlandet. Netop fordi vi har så dygtig en elsektor, synes vi, det er en

god ting. Vi er ikke helt enige i, at det skal foregå lige på den måde, som er angivet i det lovforslag, som regeringen lægger frem, men ellers er det nok det, vi har mest sympati for i forslaget.

En ting, som vi er meget kedede af, er, at man ikke bruger en institution som Konkurrencerådet, når man nu har det. Vi mener ikke, det er helt hensigtsmæssigt, at det er energiministeren, der skal vurdere de enkelte ting med hensyn til finansiering. Ikke fordi energiministeren ikke er dygtig og god nok og alt det dér, men vi synes, man skal bruge Konkurrencerådet, når man nu har det.

Vi synes også, at man for mange steder skriver: »Elprisudvalget kan . . .«. Vi mener, der skal stå »skal«. Vi har én gang oprettet Elprisudvalget, for at det kan være en vagthund især for forbrugeren.

Når jeg siger forbrugeren, er der også en anden ting, vi tænker på i denne forbindelse. Vi mener, at man med dette forslag kan risikere, at elforbrugeren kommer til at betale gildet, og det kan bestemt ikke være meningen. Vi har set nogle fejlslagne investeringer hos især ét bestemt elselskab – det kunne selvfølgelig også være sket, hvis det var i privat regi. Men nok om det, i hvert fald er det sket, og hvem kommer til at betale? Det gør forbrugeren, og derfor kan vi ikke stemme for forslaget, som det ligger her.

En ting, som vi synes måske kunne begrunde, at ministeren trak forslaget tilbage og lod det oversomre, er den diskussion, EF har vakt lige for øjeblikket med hensyn til, om det, elselskaberne kan gøre i udlandet, er lovligt. Jeg ved ikke, om det er muligt for ministeren at trække forslaget tilbage, men jeg synes, det ville være en ganske god ting. Jeg er nemlig helt sikker på, at forslaget ellers må vedtages med en klausul om, at det ikke kan træde i kraft, før vi har afgjort vores mellemværende med EF. Derfor kunne man lige så godt trække det tilbage og vente til efteråret; det skete der jo ikke noget ved.

Jeg synes også, jeg skylder forsamlingen at sige, at vi har haft samordningsministeren i samråd i Energiudvalget for at høre, hvad ministeren mener om den konkurrenceforvriddning, som vi mener det her vil give – i forhold til den private installationsvirksomhed især, senere måske også for vores VVS-folk. Vi har

[Per Tærsebøl]

fået tilsagn om, at man, når der er gået et stykke tid, vil kigge på, om det har haft den konkurrenceforvridende virkning, som vi mener det har, set med konservative øjne. Det er da i hvert fald et lille fremskridt.

Men vi kan ikke stemme for regeringens lovforslag. Vi kan selvfølgelig stemme for vores egne fem ændringsforslag, og jeg skal skynde mig at sige, at ændringsforslag nr. 5, det af SF stillede forslag, til forveksling ligner et af vores, og det kan vi selvfølgelig også stemme for.

Peter Hansen-Nord (V):

Jeg må starte med at sige, at jeg naturligvis er lidt skuffet over hr. Henning Gjellerods afvisning af de ændringsforslag, hvor jeg nok føler, at vi i Venstre og De Konservative har gjort os stor umage for at imødekomme nogle af de grundlæggende ideer, der er i lovforslag nr. L 238.

Jeg vil gerne udtrykke lidt skuffelse over, at det ikke har været muligt – med den imødekommenhed, vi har vist – at gå ind i en lidt mere konstruktiv debat om disse ting. Den mulighed føler jeg ikke har været til stede, og hr. Henning Gjellerod har da også udmærket gjort rede for, hvad han mener er Socialdemokratiets opfattelse på dette område. Det må vi så tage til almindelig efterretning, kan jeg forstå.

Vi har et lille udestående spørgsmål, som kom op på baggrund af samrådet med ministeren for økonomisk samordning. Dette spørgsmål er ret interessant med henblik på den tilbagevirkende kraft-virkning i lovforslaget. Spørgsmålet er stillet nogenlunde således: Hvilke krav, regnskabsmæssige og selskabsmæssige, agter man at stille, for at aktiviteten kan godkendes med tilbagevirkende kraft? Eller med andre ord: Hvornår kan underskuddet, der allerede er etableret, godkendes med tilbagevirkende kraft? Jeg synes, det er en ret interessant del af lovforslaget, hvor vi godt kunne grave lidt i, hvilke forestillinger man gør sig, og hvilke forudsætninger man vil opstille for at godkende allerede konstaterede underskud og eftergive dem med tilbagevirkende kraft.

Jeg noterede mig også hr. Henning Gjellerods bemærkninger om Elprisudvalget. Der vil jeg gerne sige, at det grundlæggende er Venstres opfattelse – og hvis den er forkert, vil jeg

gerne korrigeres – at Elprisudvalgets arbejde har baggrund i den til enhver tid eksisterende lovgivning på området. Jeg vil gerne endnu en gang pointere, at når man ændrer de forudsætninger, så ændrer man også ganske automatisk Elprisudvalgets arbejde og dets muligheder for at gribe ind. Det er en problematik, som jeg har haft oppe nogle gange, men som jeg ikke føler jeg har fået en tilstrækkelig respons på. Men det er altså ret afgørende for, om Elprisudvalget overhovedet kan indfri de forventninger – både velmente og sandsynligvis også rigtige forventninger – som hr. Henning Gjellerod stillede til det.

Jeg er enig med den forrige taler i bemærkningerne om, at dette forslag bør ses i forbindelse med notificeringsproblematikken, som jeg og vistnok hr. Kim Behnke rejste ved førstebehandlingen; vi gravede lidt i det. Vi fik et svar, som jeg overhovedet ikke kan angribe energiministeren for, for det var så neutralt, som det kunne være, og vi har også senere fået en forklaring i udvalget. Men det er glædeligt at konstatere, at den mistanke, som hr. Kim Behnke og jeg havde ved førstebehandlingen, nu helt klart er bekræftet. Der er nogle klare problemer i relation til, hvad monopol-selskaber må og kan i denne forbindelse.

Jeg er indstillet på uden at rejse nogen problemer i den anledning at lade lovforslaget oversomre, indtil denne problematik er fuldstændig afklaret. Det er ikke nok bare at sende et svar på de spørgsmål, som Kommissionen stiller. Det er jo også et spørgsmål om en måske længere udveksling af nye spørgsmål og nye svar, så sagen kan jo trække ud. Jeg mener, det vil være rimeligt på denne baggrund at lade sagen oversomre. Måske kunne vi så også, som jeg nævnte det tidligere, komme tilbage til en mere konstruktiv debat af de, synes jeg, meget fornuftige ændringsforslag, som Venstre og De Konservative har stillet.

Som man har kunnet se af rettelsesbladet til betænkningen, skal jeg endelig konstatere, at i det omfang vores ændringsforslag ikke bliver tilgodeset, agter vi at stemme imod lovforslaget. Vi agter dog at stemme for ændringsforslag nr. 5, stillet af SF, som ligger meget på linie med de tanker, vi selv har haft – formuleret på en lidt anden måde, men acceptabelt.

Med disse bemærkninger skal jeg afslutningsvis blot gentage, at jeg mener, lovforsla-

[Peter Hansen-Nord]

get burde oversomme, og at vi så konstruktivt kunne tage debatten op igen til efteråret.

Riishøj (SF):

Når SF samlet kan tilslutte sig dette lovfor-slag, hænger det sammen med først og frem-mest to punkter.

For det første at der åbnes op for eksport af færdige elværker, kraftvarmeværker, vindmøl-leparker og energirådgivning. Det mener vi er meget vigtigt og en langt bedre form for inter-nationalisering af energiforsyningen end trans-port af el over meget lange afstande, sådan som det lå i KONTEK-linien og andre giganti-ske planer.

Vi støtter varmt den del af forslaget og står meget uforstående over for, at EF-Kommissio-nen – sikkert efter pres fra nogle lobbygrupper fra Danmark selv – har set et problem i det, al den stund den internationalisering er i fuld gang. Der er endda mig bekendt også ameri-kanske selskaber på det vesteuropæiske mar-ked, som driver og opfører kraftvarmeværker. Og skal der virkelig ske noget også i de tidlige-re kommunistiske lande med engagementer fra elværksside og bistand til mere miljøvenlig energiproduktion, så skal der ske en åbning her.

Den anden grund til, at vi støtter forslaget som helhed, er tredjepartsfinansieringen af el-besparelser. Også det punkt er meget vigtigt, og dér håber vi, at loven bliver tolket sådan, at den rente, der ligger til grund, ikke nødvendig-vis skal være den meget høje realrente, som vi har i Danmark i øjeblikket, men skal ses i for-hold til besparelsesmulighederne i elforsynin-gen. Der er masser af rentelettelsesordninger rundt omkring for erhvervslivet, og når det gælder elbesparelser, må der naturligvis også være favorable ordninger, men sådan at regn-skabet selvfølgelig samlet set hænger sammen. Men det er miljøet, der skal være det afgøren-de i forbindelse med udlægningen af loven.

Derimod har vi som så mange andre også nogle reservationer med hensyn til elværker-nes sideordnede aktiviteter indenlands i øvrigt. Dér mener jeg nu, at de borgerlige partier med deres ladeporte og alle mulige andre ting over-driver vildt. Der ligger ikke nogen intention om nogen drastiske ændringer.

Vi har fra SF's side stillet et par ændrings-for-slag for at sikre, at de intentioner, vi har

med de indenlandske sideordnede aktiviteter, opfyldes. For det første en miljølå, som vi mener kan forebygge al tvivl med hensyn til, at elværker skulle engagere sig i luksussommer-huse og badelande og en stribe elslugende ak-tiviteter. Det er, synes jeg, en naturlig udløber af det, regeringen selv har nævnt, nemlig at lo-ve skal miljøvurderes, at man har sådan en klausul, og jeg er noget uforstående over for, at man ikke kan støtte det i en eller anden vari-ant.

Og det andet er – og det føler jeg også natu-rligt – at der er regnskabsmæssig klarhed om-kring de aktiviteter. Det ligger jo også i de åb-ninger, der er med hensyn til kommunalfuld-magten og offentlig produktion, at regnskaber-ne her selvfølgelig skal være klare og tydelige. Det er grunden til, at vi føler det helt naturligt, at man har den regnskabsmæssige forpligtelse med adskilte regnskaber eller selvstændige sel-skaber, sådan som man også har det i den fore-gående paragraf om tredjepartsfinansiering. Det undrer mig lidt, at man ikke har det.

Efter at vi har haft sagen om Masnedø, sy-nes jeg, der er ekstra grund til, at regnskaberne er tydeligere. Det, der måske har været proble-met dernede, er nok, at det har været uklart ganske enkelt, hvad det kostede. Man skulle gætte sig frem til det. Vi har fået nogle bereg-ninger fra erhvervsgartnerne om store beløb. Nogle har så ment, at de nok var overdrevne, men det er ikke fremgået tydeligt fra starten, hvad det projekt på Masnedø har kostet. For at forebygge en gentagelse synes jeg, det er ri-meligt, at man har en klar regnskabsforpligtel-se med selvstændige regnskaber, og det forstår jeg ikke rigtig ikke kan gå igennem på bag-grund af det, der er sket på Masnedø.

Der er ingen tvivl om, at når der er så stor debat om dette forslag nu, hænger det sammen med, at vi har haft sagen om gartnerierne. Men det er jo en sag, som vi er fælles med den forri-ge regering om. Man fik jo en dispensation fra landbrugsloven, og det blev betragtet som et forholdsvis enestående projekt, at man udnyt-tede spildvarmen, og der lå noget økologisk i forbindelse med det. Problemet har så været, at underskuddet var større end beregnet og åbenbart akkumulerer; det er umuligt at få det til at løbe sammen. Hvis man på lang sigt fort-sat skal subsidiere over elregningen, er der ik-ke andet at gøre end at lukke aktiviteten.

[Riishøj]

Der kan være en periode i en indkøringsperiode, hvor det kan være rimeligt. Det er også derfor, man har de regler om at kunne indregne i elprisen; det gør private selskaber jo også. De opstarter en produktion, låner i banken og overkaster så prisen på forbrugerne. Det er rimeligt, at man i en periode også kan gøre det i elforsyningen, men på et tidspunkt skal regnskaberne jo hænge fornuftigt sammen, og det bør også fremgå tydeligt.

Jeg håber, at der kommer en fornuftig løsning på det i sagen omkring Masnedø, og jeg håber også, at man fra Energiministeriets side vil prøve at få en ordning dernede, der gør, at gartnerierne kan fortsætte i en ny selskabsform, og at man også i den forbindelse vil prøve at samarbejde med erhvervsgartnerne herhjemme, som jo stillede sig noget stejlt fra begyndelsen, men nu er interesseret i en ordning. Noget tyder på, at salget muligvis bliver udsat, fordi man skønner, at den pris, man kan få nu, måske er dårlig, men er der 14 mio. kr. i underskud på regnskabet i SEAS næste år, er der i hvert fald en yderligere negativ egenkapital, og der er ingen garanti for, at man kan sælge det gartneri bedre om 2 eller 3 år, sådan som det internationale marked ser ud.

Jeg håber derfor, at man i den afvikling, som man åbenbart har besluttet, aktivt går ind og prøver at få gartneriet til at fortsætte i en ny selskabsform, som så ikke længere kommer til at ligge forbrugerne til last. Men det, der er tabt, er jo tabt, og uanset om man har dette med tilbagevirkende kraft, er de penge altså tabt. Enten skal skatteyderne eller elforbrugerne betale i en eller anden variant; det kan man ikke komme uden om. Man kan ikke hente pengene ned fra himlen.

Vi stemmer samlet for forslaget. Der er efter min mening ikke tale om en ladeport, og jeg tror også, energiministeren om lidt vil bekræfte det, når det gælder det indenlandske. Jeg beklager, at man ikke kan stemme for SF's to ændringsforslag alligevel. Det giver en lille mistanke om, at hr. Poul Nielsons klamme hånd alligevel er for stærk; jeg forstår i hvert fald ikke, at man ikke har kunnet det. Men der er de muligheder for eksport på en fornuftig måde fra elværksside, og der er mulighed for tredjepartsfinansiering, og det mener vi er en nødvendig og en klog beslutning både ud fra hensynet til internationalisering af energiforsynin-

gen og ud fra ønsket om at få gang i elbesparelserne.

Det siger sig selv, at vi ikke kan stemme for oppositionens ændringsforslag, men for vores egne. Men selv om de måtte forkastes – hvad vi dybt beklager – kan vi samlet stemme for lovforslaget.

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Nu kan jeg måske drille lidt. Jeg ved ikke, om jeg forstod hr. Riishøj rigtigt til sidst. SF beklagede, at man ikke kunne stemme for ændringsforslagene; men det kan man jo bare lave om på.

Jeg vil godt medgive hr. Riishøj, at bl.a. jeg har været med til at kalde det en meget stor ladeport. Det vil jeg godt trække lidt tilbage og så sige, at det måske er en hejseport. Lovforslaget er lavet sådan, at når der opstår et problem, så hejser man porten op og lader problemet passere, og så hejser man ned igen. Så lad os bare droppe udtrykket ladeport og kalde det en hejseport. Det er sådan set lige fedt i denne forbindelse, men det er dybest set det, lovforslaget beskriver.

Jeg vil også skynde mig at sige, at det også ligger mig på sinde at sige, at jeg har tillid til, at elværkerne administrerer tingene og går ind i aktiviteterne med den samme ansvarsfuldhed, som de altid har gjort; hvis der overhovedet skulle opstå den misforståelse, at vi ikke har tillid til elværkerne, vil jeg i hvert fald gerne rydde den af vejen, for det er der ikke tale om. Vi føler bare, at elværkerne bliver indblandet som tredjepart på nogle områder, som de ikke engang selv er særlig interesserede i, og det er derfor, det egentlig virker så ejendommeligt, at man er så opsat på at få indført sådanne regler.

Jeg har bemærket, at en række af de øvrige energiordførere ikke er til stede i dag, og det må jeg jo så tage til efterretning. Men jeg kan da se, at hr. Peter Duetoft er i salen, og jeg kan i hvert fald huske CD's argumentation under førstebehandlingen; det var noget i retning af: Jamen hvad må alle de andre elselskaber? Altså den samme indgangsvinkel, som min søn bruger hver dag, når han kommer hjem fra skole: De andre får flere ugepenge og flere chokolademadder end jeg, så hvorfor kan jeg ikke få det samme? Det er ikke sikkert, at det

[Peter Hansen-Nord]

er rigtigt, at de andre får lov til det samme, eller at vi skal tilstræbe ...

Anden næstformand (Grove):

Taletiden for en kort bemærkning er 2 minutter.

Peter Hansen-Nord (V):

Undskyld, hr. formand!

Det er altså ikke sikkert, at vi skal tilstræbe at få lov til det samme som de andre.

(Kort bemærkning).

Peter Duetoft (CD):

Jeg havde egentlig ikke tænkt mig at blande mig i det halvreligiøse korstog, som debatten omkring dette lovforslag er ved at udvikle sig til, men provokeret af Venstres ordfører vil jeg i al stilfærdighed gøre opmærksom på, at her siger vi nøjagtig det samme, som Venstre og vi andre siger på alle andre områder, nemlig at der skal skabes lige konkurrencevilkår for danske virksomheder og udenlandske virksomheder.

Kendsgerningerne er altså – og jeg ved, at hr. Peter Hansen-Nord på et eller andet tidspunkt får et notat om det i udvalget – at en lang række elselskaber uden for Danmark har mulighed for at gå ind i de samme aktiviteter, som vi nu også tillader danske elværker at gøre. Og jeg tror, at hr. Peter Hansen-Nord har det samme ønske som jeg, nemlig at det indre energimarked i EF kommer til at fungere, og at friheden og den frie konkurrence også kommer til at virke på dette område. I den situation vil det altså være underligt, om de danske virksomheder skulle være underlagt snævrere kriterier end de udenlandske og dermed få en dårligere stilling i konkurrencen. Det er såmænd det, hele sagen drejer sig om, hr. Peter Hansen-Nord; det sagde jeg ved førstebehandlingen, og det står jeg også ved her ved andenbehandling.

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Jeg vil sige til hr. Peter Duetoft, at det har jeg sådan set godt forstået. Det er ikke et spørgsmål om de lige konkurrencevilkår, for mig har det størst betydning, på hvilken måde disse lige konkurrencevilkår bliver etableret.

Jeg forsøgte mig med et eksempel før, som jeg dårligt nåede at blive færdig med, men jeg kan tage et andet eksempel, som i hvert fald indgår i mine overvejelser, når man taler om disse såkaldt lige muligheder. Jeg kunne godt forestille mig, at man sagde i en forsikringskoncern herhjemme, at ovre i en anden forsikringskoncern må de sådan og sådan, så hvorfor må vi ikke det. Det er altså ikke entydigt positivt, at vi kaster os ud i ting, som vi af ærlig overbevisning mener er forkerte, for at legalisere dem på den facon; det kunne jo vise sig, at vores holdning er rigtig, og så kunne det jo være meget interessant at komme et par år senere, hvor alle de andre har tabt deres penge, og gå ind på markedet. Det er nogle af de overvejelser, jeg vil bede hr. Peter Duetoft om også at tage med i sin tænketank, når han er så opsat på at give lige vilkår.

(Kort bemærkning).

Peter Duetoft (CD):

Det er da rigtigt, at fordi naboen har lov til at gøre noget, behøver det ikke nødvendigvis at være den evige sandhed. Men mig bekendt fungerer systemet ganske udmærket i udlandet, og vores holdning er altså, at det må være rigtigt, at elværkerne kan gå ind på dette område.

Så må jeg bare sige til hr. Peter Hansen-Nord, der ikke kunne blive enig med sig selv om, hvorvidt det skulle være en ladeport eller en hejseport: Lige meget om det er det ene eller det andet, har CD i al fald fået gennemført, at der skal træffes en beslutning, hver eneste gang den hejseport skal hives op og ned. Det er ikke bare sådan, som hr. Peter Hansen-Nord siger, at man kommer med nogle problemer og hejser porten op, og så forsvinder de. Nej, Elprisudvalget skal hver gang tage stilling til, om disse aktiviteter er rimelige eller konkurrenceforvridende, og hvordan de kommer til at fungere.

Og jeg er ret overbevist om, hr. Peter Hansen-Nord, at efter at have set, hvordan det er gået i de seneste tilfælde, hvor man har blandet sig i andre aktiviteter, vil Elprisudvalget naturligvis køre en restriktiv politik. Det ønsker jeg også at de vil gøre, og det har jeg givet klart udtryk for nu her fra Folketingets talerstol, så jeg håber da, at nogle medlemmer af Elprisudvalget vil læse forhandlingerne, når det kom-

[Peter Duetoft]

mer dertil. Jeg er sikker på, at disse mennesker plus elværkernes egne seriøse folk i fællesskab kan forhindre, at den port går op og ned hvert andet øjeblik, således at den kun gør det, når der virkelig er fornuftige grunde til det.

Riishøj (SF):

Den hejseport, som hr. Peter Hansen-Nord nævner, tror jeg altså heller ikke på. Det vil fremtiden selvfølgelig vise, men efter det, der er sket på Masnedø, hvor der i hvert fald ikke er tale om gartnerier, kan jeg ikke forestille mig det. Men der kan være situationer, hvor det kan være rimeligt og fornuftigt; vi vil gerne sikre, at beslutningsgrundlaget er fornuftigt, og derfor beklager vi også, at vi ikke får denne større sikkerhed gennem vedtagelse af SF's to ændringsforslag.

Når det gælder eksporten, føler jeg mig derimod helt uforstående over for hr. Peter Hansen-Nords indvendinger, og jeg vil godt spørge hr. Peter Hansen-Nord: Hvis det nu fremgår af det svar, vi får i Det Enerkipolitiske Udvalg, at udenlandske selskaber rent faktisk opererer på de internationale markeder, uanset om de er statsjede, koncessionerede eller private – altså fortrinsvis de amerikanske – vil hr. Peter Hansen-Nord så gå imod, at danske selskaber kan etablere sig i udlandet på lige fod med andre landes? Og i øvrigt sker der jo ingen konkurrenceforvriddning i forhold til private danske virksomheder, fordi der ikke er private elselskaber i Danmark; der skal koncession til at drive den form for virksomhed.

Altså: Hvis det viser sig, at retstilstanden er således, er hr. Peter Hansen-Nord så imod den type aktiviteter? Og så kan disse aktiviteter jo foregå i både Vesteuropa og de tidligere kommunistiske lande i Østeuropa, oven i købet med tilskud fra bl.a. EF og Verdensbanken.

Anden næstformand (Grove):

Hr. Peter Hansen-Nord for en kort bemærkning, og så går vi videre i ordførerrækken.

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Jeg skal love at gøre det meget kort.

Jeg kan lige så lidt som hr. Riishøj forudsige mulighederne og problemerne helt nøjagtigt, og jeg mener heller ikke, at det nødvendigvis

er så vigtigt i forbindelse med behandlingen af dette lovforslag. Hr. Riishøj har jo forhåbentlig bemærket, at den ene milliard har Venstre og Konservative forhandlet sig frem til, og under nogle afgrænsede forhold kan vi godt leve med, at man får lov til at gå ud og implementere sin dygtighed og viden på en række områder.

Hvad fremtiden derudover vil vise, mener jeg sådan set ikke at lovforslag nr. L 238 skal anvendes til i det hele taget, og det tror jeg også at hr. Riishøj er klar over efter at have studeret forslaget og set, hvad det drejer sig om.

Kim Behnke (FP):

Det er jo bestemt ikke med glæde, at vi nu er nået frem til andenbehandlingen af dette lovforslag. Vi havde sådan set håbet, at saglige argumenter også kunne bundfælde sig i regeringspartierne, men det virker jo, som om regeringen – også på dette punkt kunne man måske sige – er gået hen og blevet argumenteresistent; for hvis man lytter til de henvendelser, der er kommet fra en række forskellige brancheorganisationer – det drejer sig om erhvervsgartnerne, elinstallatørerne, de rådgivende ingeniører osv. – fik Det Enerkipolitiske Udvalg et utvetydigt budskab med en bøn om ikke at vedtage lovforslaget med dets vidtrækkende konsekvenser, særlig i § 9.

Gartnerne er i den særlige – tillad mig udtrykket – privilegerede situation, at de ved, hvad de taler om. De har allerede følt på deres egen krop, hvad det vil medføre, når elværkerne tror, at de kan drive al mulig anden virksomhed, f.eks. dyrkning af kulørte tomater og peberfrugter osv. Elværkerne magter ikke den opgave; det ved vi nu. Det er prøvet på Masnedø, og det gik galt, og derfor har erhvervsgartnerne en ganske særlig grund til at advare imod, at alle elværkerne rundt om i hele landet skal til at eksperimentere med tilsvarende projekter.

Men også de rådgivende ingeniører og elinstallatørerne havde jo adskillige eksempler på, hvordan elværkerne inden for rammerne af gældende lovgivning allerede går ud og underbyder dem. Både lønniveauet og andre ting er udtryk for klar konkurrenceforvriddning, og de kan gøre det, fordi de har en stor kapital i ryggen, og fordi elforbrugerne ikke kan flytte, hvis de er utilfredse. Jeg bor i Århus, hvor jeg får el

[Kim Behnke]

fra selskabet ARKE; men selv om jeg er utilfreds med, at de nu skal til at dyrke tomater og al mulig anden tant og fjas, er jeg tvunget til fortsat at aftage el fra selskabet og betale for den, uanset hvor høje elpriserne bliver som følge af fallerede sideordnede projekter.

Under debatten i dag kaldte CD's ordfører, hr. Peter Duetoft, indvendingerne for et halvreligiøst korstog. Nej, det her har intet med religion at gøre. Det drejer sig faktisk om noget så jordisk som arbejdspladser og overlevelse for en lang række virksomheder, og som en del af regeringens grundlag er hr. Peter Duetoft med til at ødelægge livsbetingelserne og ernæringsgrundlaget for en lang række brancher i Danmark. Hvorfor skal Folketinget gøre det? Hvorfor skal elværkerne have lov til at oprette drivhuse her og der og alle vegne eller lægge elinstallationer ind på virksomheder osv.? I dag er der et hav af andre virksomheder, som har deres daglige udkomme ved det, så hvorfor kan elværkerne ikke koncentrere sig om det, de skal gøre – og som de rent faktisk er gode til – nemlig at producere strøm så billigt og så rationelt som overhovedet muligt?

Men argumenterne når ingen vegne. Man har besluttet sig, og her kan man måske sige, at det nærmere er regeringen, der er religiøs, i og med at man fuldstændig ser bort fra alle disse saglige indvendinger. Og de kommer jo ikke bare fra politiske partier her i Folketinget, men rent faktisk også fra mange forskellige berørte parter i det virkelige liv uden for disse tykke mure, hvor man mærker det på egen krop, når ens virksomhed er nødt til at lukke som følge af, at man er blevet underbudt af elværket.

Hr. Peter Duetoft kom også ind på spørgsmålet om konkurrencen inden for EF osv., og det havde jeg jo en debat med hr. Peter Duetoft om under førstebehandlingen. Hvis hr. Peter Duetoft vil genkalde forhandlingen, kan den læses i spalterne 7220 og 7222, og den gik på spørgsmålet om, hvorvidt der bliver dette indre energimarked i EF eller ej. I øjeblikket går det jo nærmest i retning af, at det aldrig bliver til noget; på de områder, hvor det ville være fornuftigt, ønsker den danske regering at forhindre det, men på de områder, hvor det er ufornuftigt, vil man altså tage hul på det nu. Med hr. Peter Duetofts ord ønsker man, at de danske virksomheder – underforstået de danske elværker – skal konkurrere på lige vilkår

med andre EF-landes elværker. Jamen hvor i alverden har vi de lige vilkår, når de danske elværker har en ubegrænset adgang til at hente penge i forbrugernes lommer? Det har intet med lige vilkår at gøre.

Og så fortæller hr. Riishøj disse solstrålehistorier om, hvordan elværkerne nu skal ud og bygge elværker andre steder, og at elværkerne ikke kommer i konkurrence med nogen som helst, fordi de er monopolvirksomheder her i Danmark. Jo, de kommer da i konkurrence med de danske ingeniørvirksomheder og andre store danske virksomheder, som laver udstyret til elværkerne. Værkerne producerer jo ikke selv deres udstyr, de køber tingene andre steder, og hvis de nu kan gå ud og underbyde, kan det altså gå galt for en lang række danske ingeniørvirksomheder; det redegjorde bl.a. Sammenslutningen af Rådgivende Ingeniører jo så glimrende for under deres besøg i Folketingets Energipolitiske Udvalg.

Hr. Riishøj havde også på et tidspunkt en bemærkning om, at det jo sådan set var ligegyldigt; det blev enten elforbrugerne eller skatteyderne, der kom til at betale regningen, og derfor mente hr. Riishøj, at så var der såmænd ingen grund til at have en diskussion om, hvilken konto det skulle trækkes fra. Se, hr. Riishøj, det, jeg bl.a. forsøger, er at undgå, at regningen overhovedet opstår. Hvis man havde ladet være med at eksperimentere med dyrkning af tomater og kulørte peberfrugter på Masnedøværket, havde der ikke været en regning på 20 mio. kr., som skulle betales. Problemet er, at efter vedtagelsen af dette lovforslag bobler der regninger på 20 mio., 50 mio. og 100 mio. kr. op til overfladen overalt i landet, så hvis hr. Riishøj vil det bedste for elforbrugerne og skatteyderne, medvirker han ikke til at vedtage forslaget, som giver hjemmel til, at de regninger overhovedet fremkommer.

Rent umiddelbart ligger forslaget jo langt fra, hvad vi overhovedet har sympati for i Fremskridtspartiet, så det nemmeste i verden var jo selvfølgelig at sige, at vi overhovedet ikke ville have noget med det at gøre. Men Venstre, De Konservative og også SF har stillet nogle ændringsforslag, som kan være med til ikke at gøre forslaget godt, men i hvert fald at trække nogle af de værste tænder ud af munden på den glubske ulv, man nu slipper løs, og som kan æde dansk erhvervsliv – det drejer sig

[Kim Behnke]

om ændringsforslagene nr. 1, 3, 4, 5 og 7; og derfor vil vi stemme for dem. Det bedste af disse ændringsforslag er nr. 7 fra Venstre og De Konservative, hvor man foreslår, at paragraffen om den tilbagevirkende kraft, som loven vil få ved at lovliggøre de ulovligheder, der har fundet sted på Masnedø, skal udgå; men også på det punkt har regeringen jo været argumentresistent, og derfor bliver det desværre nok ikke til noget.

Ud over den diskussion, jeg havde med hr. Peter Duetoft om EF, havde bl.a. hr. Peter Hansen-Nord en diskussion med energiministeren under førstebehandlingen – eller diskussion er måske så meget sagt, for det eneste, energiministeren sagde om det EF-medholdelige, kan man læse i Folketingets forhandlinger, spalte 7231, hvor ministeren siger:

»Til hr. Peter Hansen-Nord og også til hr. Riishøj, som rejste spørgsmålet om eventuelle EF-retlige konsekvenser af lovforslaget, kan jeg oplyse, at regeringen har vurderet, at der ikke er tale om statsstøtte i lovforslaget, idet der ikke er tale om, at staten hverken yder støtte eller stiller garantier til elselskaberne i den forbindelse her.«

Ja, men den holdt jo ikke ret længe. Selv om lommefilosofferne og de jurastuderende i Justitsministeriets Lovkontor lavede et notat den 7. marts om, at man nok kunne gennemføre lovforslaget, viste det sig jo, at man endnu en gang havde brug for andet end at sidde og læse på bagsiden af mælkekartonner, når man laver den slags svar. For hvad var kendsgerningerne? Jo, det var ikke EF-medholdeligt, og nu står Danmark på tærsklen til en ny sag, selv om vi igen fik at vide fra regeringen, at der var ingen problemer.

Og derfor kan vi kun støtte appellen om, at man afventer en endelig EF-afløsning, inden man kører videre med lovforslaget; medmindre selvfølgelig energiministeren har ambitioner om at få en ambisag på nakken. Hvis ministeren har ambitioner om det, så god fornøjelse, men nu er advarslen givet. Og sidste gang, Fremskridtspartiet advarede om en sådan sag, fik vi jo – jeg er lige ved at sige desværre – ret. Danmark blev dømt ved EF-Domstolen den 31. marts 1992, og hvis energiministeren har ambitioner om også at blive dømt ved EF-Domstolen, så klem bare på, få lovforslaget vedtaget, og så i øvrigt god fornøjelse.

Men vores råd er at stoppe dette lovforslag. Lad det nu gå tilbage til Det Enerkipolitiske Udvalg og lad det blive liggende her, til vi får en endelig EF-afløsning, så Danmark ikke går ud og begår flere dumheder.

(Kort bemærkning).

Peter Duetoft (CD):

Det er fascinerende, som hr. Kim Behnke vælter sig rundt i EF-stoffet, hjemmevant og vidende osv., som hr. Kim Behnke jo altid er.

Jeg vil bare for god ordens skyld sige, at Kommissionen ikke har gjort andet end at stille spørgsmål til den danske regering. Ingen aner overhovedet, om der på noget som helst tidspunkt kommer en sag, eller om Kommissionen, når den har set svarene på spørgsmålene, ikke blot konstaterer, at det er altså bare sådan og sådan, og det er vi enige i. Fordi Kommissionen stiller spørgsmål, skal hr. Kim Behnke ikke lægge op til, at der er rejst en sag mod Danmark; det er der slet ikke. I øvrigt er jeg enig med hr. Kim Behnke i, at man selvfølgelig bør afvente en melding fra Kommissionen, men det kan jo også være, at hr. Kim Behnke på et tidspunkt i løbet af formiddagen bliver klogere på det punkt.

For det andet vil jeg godt sige, at jeg synes egentlig, det er utroligt, at hr. Kim Behnke, der ellers betragter EF som en socialistisk union, nu også kan underkende, at der forekommer liberaliseringstendenser i EF. Det er en kendsgerning, at vi får det indre energimarked, og at det er en nødvendig forudsætning for, at det indre marked kan komme til at fungere; at stille sig op her og sige, at det kommer jo ikke alligevel, og at vi derfor ikke skal tage det med i beregningerne, synes jeg nu er lige stærkt nok.

Og til sidst vil jeg godt sige til hr. Kim Behnke, at denne regering er en meget lyttende regering. Den følger faktisk en del af de råd, der kommer udefra, og det har den også gjort i dette tilfælde. Regeringen har strammet forhåndsgodkendelsen fra Elprisudvalget for at undgå den ladeport, som hr. Peter Hansen-Nord tidligere har talt om; det er en opstramning i forhold til tidligere, og man har taget udgangspunkt i en række af de indvendinger, der er kommet udefra. Så lad være at fremstille det, som om vi ikke lytter.

[Peter Duetoft]

Jeg har også sagt heroppefra i dag, at jeg går ud fra, at med de erfaringer, vi har på området, vil Elprisudvalget køre en ganske restriktiv holdning og ikke kaste sig ud i nogle forskellige eksperimenter. Det har man altså fået ud af at henvende sig til regeringen: Den har lyttet til nogle gode råd.

(Kort bemærkning).

Riishøj (SF):

Jeg ved ikke helt, hvad det var, hr. Kim Behnke mente, men jeg vil bare sige til hr. Kim Behnke, at de tab, jeg nævnte, var de tab, som vi har kunnet konstatere på Masnedø, og at de tab kun kan dækkes af skatteyderne eller elforbrugerne, fordi virksomheden øjensynlig ikke kan løbe rundt; det var udelukkende det, jeg konstaterede. Det er jo ingen garanti for, at andre aktiviteter ikke kan komme i den samme situation, men vi synes, det giver en forpligtelse til at skærpe regnskabspligten og samtidig indføre den miljøklausul, som vi har foreslået.

Hr. Kim Behnke nævnte et andet argument for, at bl.a. ingeniørforeningerne skulle være imod, at elselskaber får lov til at lave det samme i udlandet som i Danmark, nemlig at det er til stor gavn for danske ingeniører, at de får masser af opgaver af elselskaberne. Jeg tvivler altså på, at det er et problem. Man er glade for, at elsektoren underbød på lønningerne, men hvorfor skulle danske ingeniører have noget imod, at elselskaberne kan opføre og drive kraftværker i udlandet, som kunne give danske ingeniører nye, store opgaver? Her mener jeg altså at hr. Kim Behnke er forkert på den; det giver da selvfølgelig nye opgaver til ingeniørerne, som har store opgaver for elselskaberne, og det sagde de da også på foretrædet. Der var blot nogle grænsesituationer, som de klagede over.

Så jeg ser ikke noget problem i det med eksporten, bortset fra at der åbenbart er nogle i Bruxelles, som har prøvet at få Kommissionen til at stille nogle spørgsmål, og det er de da velkomne til. Men den sag mener jeg altså ikke bliver nogen sag overhovedet, når det viser sig, at det er helt normal aktivitet fra elværkers side rundt omkring i Europa.

(Kort bemærkning).

Kirsten Madsen (FP):

Jeg synes lige, vi skal stoppe op et øjeblik og erkende, at det er en kendsgerning, at Kommissionen har stillet en række spørgsmål i denne sag, og at det ville være klogt at lade lovforslaget gå tilbage til udvalget og blive der i mindst de 30 dage, der vil gå, inden vi kan få en tilbagemelding fra Kommissionen; ellers får vi sandsynligvis en ny ambisag.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Hr. Peter Duetoft har da formelt ret; Kommissionen har indtil videre kun stillet spørgsmål. Men hvis hr. Peter Duetoft kigger lidt i arkiverne, vil han se, at ambisagen startede også med et enkelt spørgsmål, og den udviklede sig jo. Derfor var mit gode råd til energiministeren at undgå en ny ambisag, og det råd kan ministeren jo så følge eller lade være.

Med hensyn til, at hr. Peter Duetoft også mener, at vi skal afvente EF's tilbagemelding, synes jeg, det var et godt råd fra hr. Peter Duetoft; det var faktisk det samme råd, jeg også gav, så tak for den melding. Men når hr. Peter Duetoft derefter taler om det indre energimarked og siger, at der er liberaliseringer osv. undervejs, skal jeg bare minde om, at på tre punkter – nemlig den frie handel med elektricitet, den frie transport af naturgas og vedrørende rettighederne i Nordsøen – har den danske regering sat hælene i og sagt, at de initiativer, der var undervejs fra EF, ville man ikke være med til. Og derfor er jeg ikke imponeret af, hvad den danske regering gør i den forbindelse, for man er kun interesseret i liberalisering, når det passer ind i ens eget kram.

Med hensyn til Elprisudvalget er problemet jo, at den kendelse, som Elprisudvalget har afgivet i Masnedø-sagen, bliver underkendt med vedtagelsen af denne lovs § 2. Det kan godt være, det er rigtigt, når hr. Peter Duetoft siger, at regeringen lytter, men den handler ikke derefter. Hvorfor underkender man Elprisudvalgets kendelse med denne lovs § 2, hvis man har lyttet til, hvad Elprisudvalget har sagt.

Hr. Riishøj refererer til det konstaterede tab på Masnedø, og det er da rigtigt, at der er nogle, der skal betale regningen. Men det, vi prøver på i dag, er at forhindre, at der kommer flere regninger.

(Kort bemærkning).

Peter Duetoft (CD):

Hr. Kim Behnke, vi har både lyttet og handlet, for vi har forudsat en forudgående godkendelse fra Elprisudvalget af disse projekter, før de kan træde i kraft. Og hvis hr. Kim Behnke hører efter, vil jeg i al stilfærdighed gøre hr. Kim Behnke opmærksom på, at jeg nu tre gange i dag har sagt fra denne talerstol, at jeg går ud fra, at Elprisudvalget fører en forholdsvis restriktiv linie. Vi har altså lyttet og handlet, hr. Kim Behnke.

Med hensyn til det indre energimarked er hr. Kim Behnke og jeg jo af og til uenige på EF-området. Selvfølgelig kommer det indre energimarked, og i længden kan Danmark ikke opretholde protesterne mod disse liberaliseringer, heller ikke når det gælder naturgas og elektricitet. Det ved vi også godt i Danmark, men vi behøver en overgangsperiode, for at det kan komme til at fungere.

Og endelig nævnte hr. Kim Behnke ambisagen og fremførte, at Kommissionen startede med at stille spørgsmål, og at det førte til en sag. Jeg vil godt spørge hr. Kim Behnke, om hr. Kim Behnke ved, hvor mange gange Kommissionen har stillet spørgsmål til Danmarks og andre landes regeringer om andre sager, hvor man blot er endt med at konstatere, at der var altså ikke mere i denne sag. Det er mange, mange, mange gange flere, for det er normal procedure i Kommissionen, at når man får nogle henvendelser, stiller man spørgsmål, men i langt de fleste tilfælde sker der ikke videre.

Men nu synes jeg i øvrigt, at hr. Kim Behnke skulle give energiministeren mulighed for at gøre hr. Kim Behnke klogere, så det kunne være, at vi skulle videreføre debatten i andre retninger.

(Kort bemærkning).

Per Tærsebøl (KF):

Set med konservative øjne har det været en interessant diskussion.

Jeg tror ikke, at nogen her i salen forventer, at man får flyttet meninger til hverken det ene eller andet sted som følge af diskussionen heroppe, og derfor tror jeg, at det eneste relevante og det eneste i denne diskussion, der kan være lidt tvivl om, er forholdet til EF. Derfor synes jeg, det ville være en god idé, at vi tager forslaget tilbage til udvalget med henblik på at få

afklaret forholdet til EF, og det forslag vil jeg gerne stille.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Jeg skal ikke trække sagen unødigt ud, men når hr. Peter Duetoft endnu en gang siger, at Danmark – hr. Peter Duetoft siger Danmark, hvor jeg siger den danske regering – bliver nødt til at være en del af det indre energimarked, er hr. Peter Duetoft og jeg jo fuldstændig enige.

Problemet er bare, at lige præcis når det gælder den frie handel med elektricitet, naturgas-transporter og forholdene i Nordsøen, har den regering, som hr. Peter Duetoft er en del af grundlaget for, den opfattelse, at Danmark ikke ønsker de liberaliseringer, som er undervejs. Så ét er, hvad Danmark skal, noget andet er altså, at vi har en regering, der aktivt modarbejder de pågældende punkter; men det skal vi have en snak om i Det Energipolitiske Udvalg, inden energiministeren skal til rådsmøde den 24. juni, så lad os vente med det.

Med hensyn til EF's rolle i denne forbindelse og selve notifikationsprocessen er problemet, at vi fik at vide fra ministeren under førstebehandlingen, at der ikke er nogen problemer – det står i spalte 7231 – og at udvalget får at vide i form af et bilag, der er skrevet i Justitsministeriet den 7. marts 1993, at der ikke er grund til at sende sagen til notifikation i EF. Men så kommer meldingen fra EF, at her tager Justitsministeriet og ministeren igen fejl, og det er derfor, jeg bruger debatten til at give ministeren det gode råd, at det ville være en god idé, at ministeren i stedet for at lytte til de mere eller mindre tvivlsomme råd, der kommer fra Justitsministeriets Lovkontor, sørgede for at få denne sag bragt fuldstændig på det rene i forhold til EF, før man går til tredje behandling af den, så Danmark ikke pådrager sig problemer.

Energiministeren (Jann Sjursen):

Den sidste taler, hr. Kim Behnke, får mig til at repetere et par af de ord, der er gået igen i debatten: ladeporte og hejseporte; jeg vil tilføje endnu et: spis lige brød til.

Det synes jeg der er grund til specielt efter det, der er trukket af stald – for stadig at blive i landbrugssproget – ved anden behandling i forhold til den debat, vi allerede havde ved

[Energiministeren]

førstebehandlingen, nemlig det faktum, at Kommissionen har stillet den danske regering nogle spørgsmål i forbindelse med lovforslag nr. L 238.

Når jeg siger det, er det, fordi svaret på det spørgsmål, som Kommissionen har stillet, egentlig ikke er nyt. Der var ikke nogen debat om statsstøtte i forbindelse med forløberer for lovforslag nr. L 238, nemlig lovforslag nr. L 64, som blev fremsat af den tidligere regering, så den tidligere regering må jo også have vurderet, at der ikke var tale om nogen statsstøtte for så vidt angår elselskabernes aktiviteter i udlandet.

Da jeg tiltrådte som minister og udarbejdede lovforslaget, blev spørgsmålet om statsstøtte, som jeg ganske rigtigt sagde under førstebehandlingen, grundigt overvejet, ligesom det også blev overvejet af Justitsministeriet i forhold til EF-retlige regler og domspraksis på området, og konklusionen var, at det ikke var nødvendigt at notificere lovforslaget.

Nu har Kommissionen så på baggrund af bl.a. skrivelser i de danske aviser stillet en række spørgsmål til lovforslaget. Kommissionen har fundet, at det var nødvendigt at se nærmere på sagen, og det tager regeringen selvfølgelig til efterretning. Derfor følger det helt i forlængelse af det, at loven ikke kan blive sat i kraft, før Kommissionen har udtalt sig i sagen på baggrund af den besvarelse, regeringen skal give på de af Kommissionen stillede spørgsmål, og derfor vil jeg inden tredje behandling stille et ændringsforslag om ikrafttrædelsestidspunktet, så vi kan afvente Kommissionens udtalelser.

Når jeg vælger at stille et ændringsforslag om ikrafttrædelsestidspunktet og ikke blot lader lovforslaget oversomme, er det, fordi jeg mener, at dette forslag i flere omgange har været særdeles grundigt behandlet i Folketinget, og det er de samme problemstillinger, der melder sig hver gang. Folketinget har behandlet beslutningsforslag nr. B 81, lovforslag nr. L 64 og nu lovforslag nr. L 238, udvalget har to gange afgivet betænkning, og derfor finder jeg det rigtigst, at vi nu færdigbehandler lovforslaget i tillid til den vurdering af EF-spørgsmålet, som vi allerede har fået foretaget, og som også den tidligere KV-regering fik foretaget. Skulle Kommissionen mod forventning – vil jeg godt sige – nå til en anden konklusion, vil regerin-

gen selvfølgelig tage det til efterretning og tage de nødvendige konsekvenser af afgørelsen.

Jeg synes, det er vigtigt at understrege, specielt af hensyn til debatten om de sideordnede aktiviteter, at den eksisterende elforsyningslov ikke er til hinder for, at elselskaberne engagerer sig i andre aktiviteter end elforsyningen, men at vi nu med lovforslag nr. L 238 klart udtrykker, under hvilke betingelser det kan ske, bl.a. må de sideordnede aktiviteter ikke påføre elforbrugerne en urimelig risiko, og de må ikke virke konkurrenceforvridende.

Jeg vil også sige, at Elprisudvalget efter nogle af ændringsforslagene har mulighed for allerede på investeringstidspunktet at kræve, at der sker en udskillelse i særlige selskaber, så risikoen kan inddæmme til investeringen.

SEAS har været nævnt en del gange under debatten, og jeg vil da godt sige i den forbindelse, at den sag utvivlsomt vil få betydning for såvel elselskabernes som Elprisudvalgets praksis, således at der vil være en tilbageholdenhed med at engagere sig i sideordnede aktiviteter. Gartnerivirksomhed og fiskeopdræt har været forsøgt, i denne omgang uden større succes må vi desværre sige, og det tror jeg vil øge agtpågivenheden over for sådanne projekter, så den bekymring, som specielt V, K og Fremskridtspartiet i dag har givet udtryk for, er ikke realistisk.

Lad mig afslutningsvis samle nogle af hovedintentionerne op, som jeg synes er vigtige at fremhæve i forbindelse med lovforslaget.

For det første får Elsam og Elkraft mulighed for at bygge kraftvarmeværker i udlandet. Det vil ske inden for de nøje angivne rammer af hensyn til konkurrencemomentet og til sikring af de danske elforbrugere, hvilket der tidligere, og også i dag, synes jeg, har været udtrykt meget bred enighed om i Folketinget.

For det andet mener jeg, at det er i overensstemmelse med dagsordenen af 10. marts sidste år, som blev vedtaget af et meget bredt flertal i Folketinget, og som ingen partier faktisk stemte imod, at vi nu giver elselskaberne et klart lovgrundlag for at realisere de konkrete målsætninger for elbesparelser, der er blevet pålagt dem med dagsordenen og ikke mindst med tankerne om Least Cost Planning.

For det tredje opstiller vi nu nogle klare rammer for elselskabernes sideordnede aktiviteter, som jeg var inde på tidligere. Vi må er-

[Energiministeren]

kende, at det hidtidige lovgrundlag har været lidt grumset, men samtidig har der altså alligevel også med politisk tilslutning over en bred kam været igangsat enkelte forsøgsprojekter fra elselskabernes side. Nu får vi det klare lovgrundlag, som jeg synes vi har savnet.

Det er de sidstnævnte tre perspektiver, som jeg synes er vigtige, og derfor ønsker regeringen nu at gennemføre loven, og vi håber selvfølgelig fortsat på så bred tilslutning som overhovedet muligt til selve lovforslaget.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Ændringsforslag nr. 1
forkastedes, idet 48 stemte for, 65 imod.

Ændringsforslag nr. 2
forkastedes, idet 41 stemte for, 71 imod.

Ændringsforslag nr. 3
forkastedes, idet 46 stemte for, 64 imod.

Ændringsforslag nr. 4
forkastedes, idet 48 stemte for, 65 imod.

Ændringsforslag nr. 5
forkastedes, idet 57 stemte for, 57 imod.

Ændringsforslag nr. 6
forkastedes, idet 9 stemte for, 102 imod.

§ 1

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 7
forkastedes, idet 47 stemte for, 63 imod.

§ 2

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Grove):

Lovforslaget går herefter til fornyet behandling i udvalget.

Den næste sag på dagsordenen var:

9) Forespørgsel nr. F 26:*Forespørgsel til fiskeriministeren:*

»Hvilke initiativer agter ministeren at tage i egenskab af Danmarks formandskab for EF for, at der kan skabes ordnede forhold på fiskeriområdet som f.eks. afvikling af kvotesystemet til fordel for et nyt system bestående af mindstemål, maskestørrelser og evt. fredning i gydeperioden, at der kan søges gennemtrumfet ensartede og fair regler over for de øvrige Østersølande gældende for fiskeriet i Østersøen, samt at der kan søges en afbureaukratisering af hele fiskerisektoren, så fiskeriet igen kan blive frit og ubesværet af politiske, centrale, økonomiske og styringsmæssige planer?«
Af Niels Højland (FP) m.fl.

(Forespørgslen anmeldt 13/4 93. Fremme af forespørgslen vedtaget 20/4 93).

*Begrundelse***Niels Højland (FP):**

Fremskridtspartiet har rejst denne forespørgselsdebat i dag, fordi vi mener, at fiskeriet er i en alvorlig situation, og det er følgeindustrien også i de havne, hvor vi har fiskeindustrien.

Jeg kommer selv fra en sådan egn og ved, hvad fiskeindustrien har betydet for egnen igennem mange år, og bare i de år, jeg kan se tilbage, har jeg set den udvikling, der har været i havnene og i følgeindustrien. Når man nu ser, hvordan mismodet breder sig både i følgeindustri og mellem fiskerne i almindelighed, tager man sig til hovedet og spørger, hvad der kan gøres.

En hel befolkningsgruppe er blevet gjort kriminel, faktisk kan ikke en eneste dansk fisker, der går på havet, på lovlig vis ilandbringe de fisk, han fanger. De fleste er dybt involverede i at ilandbringe fisk ulovligt, hvilket er uacceptabelt, og vi kan ikke blive ved at sidde det overhørig.

Vi så omkring påske, at fiskerne gik i aktion. Hvorfor gjorde de det? Fordi de er trængt! Det er ikke normalt for dem; de vil helst gå på havet og fange deres fisk og ilandbringe dem lovligt, men det har de ikke kunnet igennem mange år. Så var der altså nogle, der sagde, at nu kunne vi ikke blive ved med dét, nu måtte vi gøre opmærksom på problemerne. Derfor hå-